

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Β'. - ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ'.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1880

Οὐκ ἔστι περὶ δτου ἄν θεοτίμου ἄνθρωπος
βουλευσάιτο ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οικείων. (Πλάτ. Θεαγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1880

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ἐπὶ τῶν δώδεκα ἐρωτημάτων τοῦ Συλλόγου.

Τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν πάνυ προθύμως διεβίβασε πρὸς τὰ ἀρμόδια Προξενεῖα τὸ ὑπ' ἀριθ. 412 ἔγγραφον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, ὅπως ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς ἐν αὐτῷ τεθειμένας ἐξῆς ἐρωτήσεις.

- α'.) Τίς ἢ κατὰ βαθμοὺς διαίρεσις τῶν ἐκπαιδευτηρίων ;
 β'.) Πόσα τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων ;
 γ'.) Τίς ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὰ φοιτῶντων, καὶ τίς ἢ ἀναλογία αὐτῶν πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας ;
 δ'.) Πόσα ἔτη διαρκεῖ ἡ ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις παιδεία καὶ ποῖον τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων ;
 ε'.) Ποῖον τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ σύστημα, τὸ ἀλληλοδιδασκτικὸν ἢ τὸ συνδιδασκτικὸν ;
 ς'.) Ποῖα ἐν γένει ἢ κατάστασις τῶν σχολείων καὶ τίς ἢ ἐπὶ τοὺς πολίτας ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ αὐτῶν ἐπίδρασις ;
 ζ'.) Τίνες οἱ κυριώτεροι νόμοι οἱ διέποντες τὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ;
 η'.) Πρατηρήσεις ἰδιαίτεραι περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μορφώσεως τοῦ γυναικείου φύλλου.
 θ'.) Πόσα καὶ ποῖα τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς μέσης παιδείας ; Τεχνικὰ καὶ ἄλλαι εἰδικὰ σχολαί.
 ι'.) Κατὰ πόσον διδάσκεται ἐν τοῖς γυμνασίοις ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία ;—Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων.
 ια'.) Ἄν ὑπάρχει Πανεπιστήμιον. Πόσας σχολὰς περιέχει, πόσους καθηγητὰς καὶ πόσους φοιτητὰς ;
 ιβ'.) Ἄν ὑπάρχουσιν ἑλληνικὰ σχολεῖα πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ Ἑλληνοπαίδων. Ποῦ ; Ποῖον τὸ πρόγραμμα καὶ πόσοι Ἕλληνες μαθηταί ; Καὶ ἂν οἱ Ἕλληνες προτιμῶσι τὰ ἐγχώρια σχολεῖα ;

Πρῶτος ὁ ἐν Κωνσταντῆ τῆς Δόβρουτσας ἀξιότιμος προξενικὸς πρᾶκτωρ τῆς Γαλλίας διευθύνων δὲ καὶ τὸ Ἑλλ. προξενεῖον, εἶτα δὲ καὶ οἱ ἐν Βελιγραδίῳ τῆς Σερβίας καὶ Γιουργέβῳ τῆς Ῥωμανίας πρόξενοι ἔσπευσαν ν' ἀπαντήσωσι διὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου εἰς τὸ ἡμέτερον ἔγγραφον ἀποστέλλαντες τὰς ἐκθέσεις τῶν. Ἀπονέμοντες τὸν δίκαιον ἔπαινον καὶ ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πρὸς τοὺς κ.κ. Προ-

ξένους, πεποίθαμεν, ὅτι καὶ πάντες οἱ ἄλλοι θέλουσι διαβιβάσει τῷ Συλλόγῳ τὰς αἰτηθείσας πληροφορίες, ἐξ ὧν θέλει καταφανῆ ἡ πνευματικὴ κίνησις καὶ ἐργασία ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν χριστιανικαῖς χώραις, περὶ ὧν δικαίως τὸ Ἑλληνικὸν ἐνδιαφέρεται.

Ἐν τῇ ἐκ Κωνσταντίας ἐκθέσει ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου ιβ', ἥτοι ὅτι ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουσιν.

Ἐπὶ δὲ τῶν συνημμένων προγραμμάτων καὶ τῶν δύο ἐν Κωνσταντία Ἑλλην. δημοτικῶν σχολείων (ἄρρένων καὶ θηλέων) παρατηροῦμεν μετὰ λύπης τὴν ἔλλειψιν τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας, ὡς καὶ καταλλήλων τεμαχίων ἐθνικῆς ποιήσεως, δι' ὧν ἐξεγείρεται τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα εἰς τὴν μικρὰν ἑλληνίδα νεότητα ὅπουδήποτε γῆς καὶ ἂν εὑρίσκηται.

Ἴδού αἱ ἐκθέσεις.

«Ἐν Κωνσταντία τῇ 26 Φεβρουαρίου 1880.

Ἐπὶ τοῦ α'. ἐρωτήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου οὐδεμίαν κατὰ βαθμοὺς διαίρεσις, ὡς μὴ ὑπαρχόντων ἐνταῦθα τοιούτων σχολείων.

β'.) Δύο δημοτικὰ Ῥωμουνικὰ σχολεῖα καὶ δύο τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος, ἐν τῶν ἄρρένων καὶ ἐν τῶν θηλέων.

γ'.) Ὁ τῶν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα φοιτῶντων ἀριθμὸς ἐστὶν τῶν μὲν ἄρρένων περὶ τοὺς ἑκατὸν, τῶν δὲ θηλέων περὶ τὰ ἐνενηκόντα καὶ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος ἐν πρὸς ἑπτὰ, (1:7.)

δ'.) Ἡ παιδείσις διαρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλειότερον τῶν τριῶν ἐτῶν, ἀναλόγως τῆς ἐπιμελείας τῶν μαθητευομένων. (Προγράμματα τῶν ἄρρένων καὶ θηλέων ἐπισυνάπτω ὧδε.)

ε'.) Τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας εἰς ἀμφοτέρᾳ ἐστὶ τὸ ἀλληλοδιδασκτικόν.

ς'. Ἡ ἐν γένει κατάστασις ἀμφοτέρων χωλαίνει διὰ τε τὸ ἀρτισύστατον αὐτῶν ὡς καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τακτικῶν καὶ μονίμων πόρων, ὡς καὶ διδασκάλων ἐγνωσμένης ἰκανότητος καὶ πείρας, καὶ ἐντεῦθεν ἢ τε ἠθικὴ καὶ ἢ διανοητικὴ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος μικρά τις καὶ ἀφανὴς σχεδὸν ὑπάρχει· διότι οἱ ἐξερχόμενοι μορφοῦνται τὴν μὲν φωνισιν τῆς πρώτης ἀνάγκης· πρόθεσις ὁμολογητέον ὑπάρχει καὶ προσπάτ

θεια συστάσεως Ἑλληνικῆς σχολῆς, ἀναγκαιοτάτης εἰς τὸ μέρος καὶ τὸ κράτος ἔνθα διατελοῦμεν ζῶντες, καταβάλλεται ἄλλ' ἢ ἔλλειψις, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, πόρων ἀρκούντων ἀνακόπτει τὴν προθυμίαν.

ζ'.) Κυριώτεροι νόμοι οἱ διέποντες ἐν γένει τὰ σχολεῖα ὑπάρχουσιν οἱ νόμοι τῆς Ῥωμουνικῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ἰδιαίτεροι κανονισμοὶ οὓς ἡ κατὰ καιροὺς ἐφορία τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος τίθησιν.

η'.) Ἐπειδὴ ἀρτισύστατον τὸ Παρθεναγωγεῖον, δὲν ἐσχηματίσθη εἰσέτι ἰδέα καθαρὰ περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου τῆς παιδεύσεως καὶ μορφώσεως τοῦ γυναικείου φύλου.

θ'.) Ἐκπαιδευτήρια τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τεχνικὰ σχολαὶ ἐλλείπουσιν.

ι'.) Γυμνάσια δὲν ὑπάρχουσιν.

ια'.) Πανεπιστήμιον ὡσαύτως.

ιβ'. Ἑλληνικὰ σχολεῖα δὲν ὑπάρχουσιν, καὶ προτιμῶσι τινες τῶν Ἑλληνοπαίδων τὸ ἐγγώριον τῆς Κυβερνήσεως δημοτικὸν σχολεῖον, ὡς μὴ διδασκομένης εἰσέτι τῆς Ῥωμουνικῆς γλώσσης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δημοτικὸν σχολεῖον, ἀλλ' ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ τῆς μνησθείσης γλώσσης ἐν τῷ Ἑλληνικῷ σχολεῖω, ἐλπίζεται ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐνταῦθα διαμενόντων Ἑλλήνων θὰ πέμψῃ τὸν παῖδά του εἰς ἀλλότριον σχολεῖον. Ἡ Ῥωμουνικὴ γλῶσσα θὰ εἰσαχθῇ προσεχῶς, ἐπιβαλλομένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΝ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΩ

Ἐν Βελιγραδίω, τὴν 15 Ἀπριλίου 1880.

Κύριε Ὑπουργέ,

Σχετικῶς μὲ τὴν παραγγελίαν τὴν δοθεῖσάν μοι διὰ τοῦ ὑπὸ ἀριθ. 486 ἐγγράφου τοῦ Σ. Ὑπουργείου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι τὰς ἐξῆς πληροφορίας, ἃς ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐνταῦθα ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

α') Τὰ σχολεῖα ἐν Σερβίᾳ διαίρουσιν εἰς σχολεῖα κατωτέρας (Δημοτικά), σχολεῖα μέσης (Γυμνάσια) καὶ σχολεῖα ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως (Πανεπιστήμιον ἡμιτελές).